

Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166

Oslo

T: 22 04 49 70

E: nso@student.no

W: www.student.no

Høringsuttalelse

Høring - endring av modell for styring og ledelse i universitets- og høyskoleloven.

10.08.2015

Forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven

Norsk studentorganisasjon (NSO) ønsker å takke kunnskapsdepartementet (KD) for muligheten til å komme med innspill til foreslåtte endringer i universitets- og høyskoleloven (UH-loven). NSO har tidligere kommentert endringene i forbindelse med strukturmeldingen. Under vil vi komme med utfyllende kommentarer på forslaget om endring av hovedmodell. Vi vil også kommentere enkelte andre foreslåtte endringer.

Ledelse av universiteter og høyskoler

Institusjonene i UH-sektoren har ulike faglige profiler, internt mangfold og oppbygning. Valg av styreform avhenger av disse faktorene. NSO mener at det er viktig at institusjonene har reell mulighet til å kunne velge hvilken ledelsesmodell man ønsker. For å sikre en slik valgfrihet, mener NSO at de ulike ledelsesmodellene må likestilles i UH-loven. Det må også være opp til institusjonens styre om de ønsker enhetlig eller delt ledelse, uavhengig av om institusjonen har valgt eller ansatt rektor. For å sikre integritet i ledelsesstrukturen må alle universiteter og høyskoler ha mulighet til å selv avgjøre hvorvidt man skal ha ekstern styreleder eller intern styreleder, uavhengig av om rektor er valgt eller ikke. NSO ønsker å presisere viktigheten av at loven fortsatt legger fast at institusjonene skal foreslå kandidater hvis institusjonen ønsker ekstern styreleder. Institusjonene kjenner sin egen virksomhet og organisasjon bedre enn KD, og har dermed til beste forutsetningene for å finne de mest egnede personene for sitt styre.

Rapporteringskravene fra KD, den høye graden av spesialisert arbeid og andre eksterne faktorer gjør at ledelsesmodellen ikke har direkte utslag på institusjonens resultater. Etter NSOs mening er det derfor naturlig at institusjonene får frihet til å velge den modellen som passer deres tradisjon, kultur og ambisjoner best.

Valgt viserektor

NSO mener åpenhet og gjennomsiktighet i valgprosessene er viktig. Med dagens modell må rektor og prorektor stille til valg hvis institusjonen har valgt rektor. Hvis institusjonens styre også ønsker at institusjonen skal ha en viserektor, trenger ikke denne personen å stille til valg. NSO mener at dette strider i mot prinsippene om åpenhet og gjennomsiktighet, og mener derfor at viserektor bør stille til valg på samme måte som rektor og prorektor.

Eksterne styremedlemmer

Det er foreslått å gi KD oppnevningsmyndighet til å oppnevne alle eksterne styremedlemmer, også for de statlige høyskolene. NSO er enige i vurdering KD og UHR har gjort når det gjelder dette forslaget. Ved at KD oppnevner alle de eksterne styremedlemmene vil man lettere kunne ta hensyn til ulike behov for kompetanse og erfaring, og dermed sikre en bedre helhet i styrene. NSO ønsker likevel å påpeke viktigheten av at oppnevninger av de eksterne styremedlemmene skjer etter anbefaling fra institusjonene selv. Det må sikres gjennomsiktighet i KDs oppnevningsprosesser, og det bør derfor begrunnes dersom KD ikke følger anbefalingene fra institusjonene. NSO mener

derfor også at KD ikke skal kunne delegere oppnevningsansvaret til andre organer, med unntak av samisk høyskole og kunsthøgskolene.

Fastsettelse av styregodtgjørelse

KD ønsker å flytte myndigheten til å fastsette styregodtgjørelse fra institusjonene til KD. NSO stiller seg bak dette forslaget. Med dagens ordning kan man risikere at det er store forskjeller i styregodtgjørelsen ved de ulike institusjonene, noe NSO mener er uheldig. Ved å flytte myndigheten for å fastsette denne over til KD, vil man sikre rettferdighet i sektoren ved at styregodtgjørelsen vil bli den samme for alle.

NSO ønsker å påpeke at noen institusjoner velger å honorere studentene i styret utover styregodtgjørelsen. Dette skjer ofte i de tilfellene der studentene i styrene har en rolle utover styremøtene. Det er viktig å poengtere at en eventuell endring når det gjelder fastsettelse av styregodtgjørelse ikke hindrer slike ordninger.

Studentrepresentasjon

UH-loven fastsetter at studentene skal ha minst 20 prosent av medlemmene i alle kollegiale organ som tildeles beslutningsmyndighet. Dette gjelder da blant annet institusjonsstyrene. I dag legger hovedmodellen for styresammensetning opp til at styrene skal ha elleve medlemmer, hvorav to er studenter. Det vil si at studentene utgjør 18 prosent av medlemmene i styrene. NSO mener det er kritikkverdig at vi i dag har en praksis hvor studentene i de fleste tilfeller ikke har den lovpålagte 20 % representasjonen i institusjonsstyrene og at regjeringen i dette forslaget legger opp til å fortsatt bryte med dette lovpålegget, gjennom å foreslå en hovedmodell hvor studentene har 2 av 11 medlemmer i styrene. NSO mener derfor at studentene har rett på en ekstra representant i styrene, slik at studentene samlet har tre representanter.

Ved dagens universiteter og høyskoler foregår det mange viktige diskusjoner i organer som ikke har formell beslutningsmakt. Det diskuteres her mange saker som angår studentene, og som har innvirkning på deres hverdag. NSO mener det er essensielt at studentene er representert også i disse organene. Derfor mener NSO at det bør lovfestes at studentene skal ha krav på 20 % representasjon også i saksforberedende og rådgivende organ, uavhengig av om det enkelte organet behandler saker om utdanningstilbudet eller ikke.

Styresammensetning

NSO er kritisk til forslaget om å endre kravet for endring av styresammensetning fra to tredels- til alminnelig flertall. En endring av styresammensetning er såpass omfattende at vedtaket burde ha bred enighet i styret, dette for å sikre forutsigbarhet og god forankring ved institusjonen. Allminnelig flertall vil også i større grad føre til at enkeltgruppens egeninteresser kan vektes tyngre i styret. Derfor mener NSO at dagens kvalifiserte flertallskrav bør opprettholdes.